

Pranas **JODELĖ**

Gimė 1871 m. vasario 14 d. Kuprių kaime, Rokiškio rajone. Mokėsi Livnų (Oriolo gubernija) gimnazijoje, kurią baigė 1891 m. ir tais pačiais metais pradėjo studijuoti Charkovo veterinarijos institute. 1896 m. gavo veterinarijos gydytojo diplomą ir buvo paskirtas dirbti į Saratovo guberniją veterinarijos gydytoju. 1898 m. tobulinosi Maskvos universiteto Bakteriologijos institute. 1901 m. vyko studijuoti į Kijevo politechnikos institutą ir 1906 m. gavo inžinieriaus technologo diplomą. Toliau dirbo tame pačiame institute, specializavosi užsienyje išliusių medžiagų technologijos srityje. 1909 m. buvo išrinktas docentu, po ketverių metų – ordinariniu profesoriumi, domėjosi krašto naudingosiomis iškasenomis. Kaip statybinių medžiagų specialistui rūpėjo, koku būdu iš vietinių žaliavų gaminti cementą Lietuvoje. 1908–1911 m. jam vadovaujant buvo atliktos Kauno apylinkių kreidos mergelio, Nemunaičio gėlavandens tufo geologinės paieškos, žaliavos cheminė ir technologinė analizės. 1914 m. jo lėšomis prie Vabalninkų, Mielupių kaime buvo pastatytas pirmasis Lietuvoje cemento fabrikėlis. 1920 m. persikėlė į Kauną ir čia dirbo Miškų departamente, tyrinėjo durpynus. Tais pačiais

metais pradėjo dėstyti Kauno universitete, skaitė studentams mineralogijos ir statybos medžiagų technologijos kursus. 1922 m. buvo paskirtas Technikos fakulteto dekanu, vėliau – profesoriumi, Statybos medžiagų technologijos katedros, vėliau – ir laboratorijos vedėju. 1923 m. parašė ir išleido statybinių medžiagų technologijos vadovėlį. 1927 m. išrenkamas universiteto prorektoriumi mokslo reikalams, 1928 m. – rektoriumi. 1932 m. paskiriamas universiteto ūkio reikalų prorektoriumi. Vadovavo Fizikos ir chemijos instituto, Medicinos fakulteto rūmų statyboms. 1936 m., įsteigus Energijos komitetą, pakviečiamas dirbti Komisijos Žemės turtams tirti pirmininku. 1939 m. vadovavo išplėtiniam klinčių telkinių tyrimo darbams Menčiuose, Karpėnuose. Buvo pradėtas gipso telkinių tyrimas Biržų ir Pasvalio rajonuose, taip pat Šventosios kvarcinio smėlio telkinių tyrimas. 1940 m. jis tyrė Karpėnų klinties telkinius. Tais pačiais metais jis pakviečiamas vadovauti tik ką įkurtai Statybinių medžiagų pramonės tresto laboratorijai. Iki 1941 m. vasaros – Lietuvos geologinių tyrinėjimų ir statybinių medžiagų tresto konsultantas. 1944 m. vėl įsitraukia į mokslinį ir pedagoginį darbą – dėsto studentams. Apdovanotas dviem Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordiniais (1928, 1932). 1945 m. suteiktas LTSR nusipelnusio mokslo veikėjo vardas.

SVARBIAUSI DARBAI: „Trumpas statybinių medžiagų bandymų vadovas“ (1909, rusų kalba), „Geologiniai tyrinėjimai su Lietuvos geologijos daviniais“ (1922), „Statybos medžiagų technologija“ (1923), „Cemento kietėjimo technologija“ (1927), „Statybinės medžiagos“ (1948) ir kt.

Mirė 1955 m. gruodžio 8 d. Palaidotas Petrašiūnų kapinėse Kaune.